

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Assertionvm Theologicarvm Sfortiae Pallavicini Sacrae Theologiae Professoris in Collegio Romano Societatis Iesv. Libri Qvinque

De Substantia, & Proprietatibus naturalibus Angelorum

Pallavicino, Sforza

Romæ, 1652

Cap. 19. An Angeli discurrant, vbi multa de discursu in genere, & an ad eum requiratur temporis successio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38892

C A P V T XIX.

*An Angeli discurrant, ubi multa
de discursu in genere, & an
ad eum requiratur
temporis successio.*

58 **C**irca quædam pa-
tet Angelum nō
posse discurrere, puta circa ea,
circa quæ non componit, aut
diuidit, quod enim intellectus
prius componat, aut diuidat
requiritur ad discursum. Item
circa ea, circa quæ habet spe-
cies intuitiuas, immediatè cer-
tificantes de suo obiecto non
discurrit; nam licet cognitio
perfecta non excludat imper-
fectam, quando hæc aliquid
perfectionis ipsi superaddit,
quando tamen imperfecta po-
nitur

nitur solum in supplementum
perfectæ, vt notitia opinatiua
ponitur in supplementum eui-
dentis, tunc non sunt simul;
quoniam, quæ datur in supple-
mentum alterius esset super-
flua, si simul daretur. Atqui
cognitio per medium videtur
dari in supplementum imme-
diatæ. Neque spectat ad perfe-
ctionem cognoscentis actu in-
ferre, sed sufficit cognoscere
vim illatiuam, & connexionē;
sicut Deus absque illatione, &
discursu cognoscit se in creatu-
ris, quia cognoscit connexionē
creaturarum secum. Ergo non
datur in Angelis circa res ab
eis immediatè cognititas. His
tāquā minus incertis prius po-
sitis: difficultas est, an saltē cir-
ca aliquid Angelus discurrat.

59 Dicendum probabilius est circa nullum obiectum Angelum discurrere. Ad cuius euidenciam, inuestigandum est alius quidnam requiratur ad discursum, vt id ad Angelos transferamus. Multi putant non requiri ad discursum temporis successione. Ego cum S. Thoma oppositū censeo. Pro quo sciendum est, nō posse intellectum assentiri alicui propositioni, quin in eodē signo naturæ appareat ipsi omnis connexio, quam pro toto illo instanti reali cognoscit idē intellectus inter illam propositionem, & alias quascunque. Probatur: alioquin cum sepe ex falsitate consequentis cognoscatur falsitas antecedentis, sequeretur quod posset in-

po-

posteriori natura representari
motuum ad reuocandum as-
sensum, quem facit in priori, &
sic posset in eodem instanti,
vel credere id quod appareret
vt falsum, vel habere duo iudi-
cia contraria. Hoc posito. Pro-
batur principalis conclusio.
Nam si appareat intellectui,
pro priori, connexio inter vnā
propositionem, & aliam, non
potest intellectus assentiri vni,
quin per eundem assensum as-
sentiatur & alteri formaliter,
aut æquiualerter, quemadmo-
dum nec voluntas, amando v-
num bonum, potest non ama-
re medium, quod cum bono
amato appareat connexum.
Vniuersaliter igitur quādo duo
in eodem signo apparent con-
nexa, intellectus sine discursu
per

per eundē actū assētitur vtriq.
licet vni propter aliud, & in
& alio, non per modum præmis-
sæ, sed per modum mediij co-
gniti; sicut dum sentio calorem
assentior existētiæ caloris prop-
ter sensationem. Ex his vide-
tur ad discurrendū requiri
temporis successionem. Vel
enim in eo signo in quo intel-
lectus cognoscit aliquam pro-
positionem, apparet connexio
eiusdem cum alia, & tunc in-
tellectus non discurret, sed facit
actum vnicum assentientem
vni propter aliud, vt vidimus:
vel non apparet, tunc hæc cō-
nexio, sed solum in instanti se-
quenti, in quo intellectus im-
munis à labore formandi de-
nouo talem præmissam, potest
cum maiori facilitate eam præ-
missam.

missam retinere quam potuerit antea illam formare . Vnde immunis à labore considerandi veritatem talis præmissæ secundum se , facile extenditur ad cognoscendam connexionem eiusdem cum alijs veritatibus , & proinde si talis præmissa retineat euidentiã , vel probabilitatem in sensu composito cum illationibus quæ ab ipsa inferuntur simul assentitur illi , siue ul veritati cõnexæ , & hoc facit per actũ discursiuum . Porro hic actus est intrinsecè discursiuus , & non per solam denominationẽ extrinsecam ab assensibus præcedentibus ; vnicuique enim apparet se experiri , quando discurrit , diuersum intrinsecè modum tendendi ab eo quem experi-

peri-

peritur in assensu immedia-
to. Explicatur verò quomodo
sit intrinsecè discursiuus. Hic
assensus: scilicet per hoc quod
habeat intrinsecam dependen-
tiam ab assensu præcedenti, &
per reflexionem supra actum
memoriæ, reflectendo supra
illum assensum, & habendo eū
pro motiuo suo, saltem in adæ-
quato. Nec hoc est nouum: pa-
tet enim id accidere in argu-
mentationibus longioribus,
præsertim mathematicis, in
quibus assentimur conclusioni
præcisè ex memoria, quod fue-
rimus assensi præmissis, etiam si
veritas eiusmodi præmissarum
non appareat tunc nobis ex
alia ratione, quam ex prædicta
memoria quod alias eisdem
fuerimus euidenter assensi.

Vndè

Vndè dicendum est constitui discursum per hoc, quod sit aliquis modus tendendi peculiaris, & intrinsecè distinctus à iudicio immediato: debet autè esse talis actus, qui assentiatur vni obiecto in altero, non quidem cognito in se, & ex principijs intrinsecis suæ veritatis, sed in memoria assensus, quem illi præbuimus, quasi in attestate. Atqui hic modus idcirco conuenit homini, quia non potest attendere ad veritatem plurimū propositionum simul examinandam. Vndè cum in Angelis non detur similis imperfectio, sed quicquid iudicant, considerent tendentes in vnico instanti simul ad omnia cōnexa cum ipso, ideo non discurrunt, sed exercent solū assen.

sensus immediatos vnus in alio.

60 Obijcies primo, multa obiecta sunt Angelis obscura. Ergo circa ea nō possunt exercere assensus immediatos. Nego consequentiam: iudicant enim de ijs immediatè, licet in alio, & cum formidine; nos verò eatenus hæc obiecta diuidimus in præmissas, & cōclusionem, quatenus non possumus vno intuitu multa complecti: & propterea etiam forma syllogistica, quæ posset ex multis præmissis construi, redacta est ad duas, vt quando conclusio elicitur, possit haberi euidens memoria præmissarum.

61 Obijcies secundo: hinc aufertur distinctio inter propositiones mediatè, & immedia-

tè

tè notas . Omnis enim propo-
sitiō est immediatè nota respec-
tu perfectè , & quidditatiuè
cognoscentis . Vndè est per ac-
cidens , & propter imperfectio-
nem , quod in nobis oppositum
contingat . Respondeo cum
Suario , quod hæc distinctio ve-
rè oritur ex imperfectione co-
gnitionis , & proindè non datur
respectu cognitionum intuiti-
uarum , quæ sunt ex suo genere
perfectæ , sed solum respectu ab-
stractiuarum , quia hæ certifi-
cant de vno mediare alio : pu-
ta de prima passione mediante
essentia , & de secunda passio-
ne mediante prima . Intuitiua
autem cognoscit ~~vnum in alio ;~~
~~exempli causa primam passio-~~
~~nem in essentia , secundam in~~
~~prima , & sic deinceps , sed hæc~~
omnia

omnia per vnicum actum im-
mediatum.

CAP V T XX.

*An Angelus aliquando sit in
actu, & aliquando in potentia
circa obiecta, quorum species
habet. Vbi explicatur modus
potestatis Angelicæ, atque
etiam humanae circa excita-
tionem specierum.*

62 **C**irca hoc est mul-
tiplex opinio. Sā-
ctus Thomas affirmat Ange-
lum esse in potentia circa a-
ctuale considerationem, ;
quia non semper actu omnia
scit: alij putant posse Angelum
actu scire omnia à se scibilia :
alij dicunt necessario Angelū

G om.